

Dansk militær Straffesag for Domsmandsret.

Af Auditor E. SCHÄFFER.

Den første militære Straffesag har været behandlet i Domsmandsret. Tilfældet frembyder forskellige Momenter af Interesse.

Det var en Marinesoldat, der havde Landlov fra »Niels Juel«, der laa ved Holmen og skulde sejle paa Tøgt et Par Dage senere. Han blev beruset og meldte sig ikke tilbage og var heller ikke kommen, da »Niels Juel« sejlede. Nu vilde han være i Fred for Politiet, har han senere forklaret, og skiftede derfor Uniformen med et Sæt Arbejdstøj, som han laante hos en Mand i Borgergade. En Dag var hans Penge sluppet op, og paa en Beværtning i Nyhavn solgte han sin Uniform til en Sømand for 15 Kr. Det har ogsaa nok været ham for risikabelt at gaa omkring i København med »Niels Juel« paa Huen, naar Skibet var sejlet paa Tøgt. Da han havde haft fri i 3 Uger, blev han set af et Par Betjente i Borgergade. Han luskede omkring ved Ejendommen, staar der i Politirapporten, og Betjentene vilde spørge ham ud. Han løb fra dem, men blev taget oppe paa Loftet. Fra Politistationen blev der ringet til Centralregistraturen paa Politigaarden, og da Manden var efterlyst som Desertør, blev han bragt ud til Søværnets Kaserne.

Han blev sat under Tiltale for Rømning, Militær Straffelov 1937 § 43, og Underskøb, Borgerlig Straffelov § 278. Domsforhandling foretoges i Byretten den 19. Juli 1937, den første Dag der var Domsmandsret i København. Den tiltalte hævdede, at han vilde have meldt sig tilbage engang, men han havde ikke bestemt, hvornaar det skulde være. Han havde i og for sig ikke haft noget imod at komme paa Tøgt, sagde han. Forsvareren procederede paa, at den tiltalte skulde straffes for Absention efter Militær

Straffelov § 44, da det ikke var bevist, at han havde Rømningshensigt.

Efter hidtil gældende Praksis, saavel ved Overkrigsretten som ved de borgerlige Domstole, skulde det foreliggende være tilstrækkeligt til at domme ham for Rømning. Nu havde jo Straffelov for Krigsmagten af 1881 i § 83 opstillet den skematiske Regel, at Rømning maatte formodes at foreligge, naar nogen efter meddelt Orlov udeblev over 8 Dage efter Orlovens (Landlovens) Ophor. Denne Regel er ikke gentaget i den nye Lov. Rømning beskrives saaledes i § 43: »Den, der i den Hensigt at unddrage sig sin militære Tjeneste helt eller for længere ubestemt Tid fjerner sig fra eller udebliver fra den militære Afdeling. . . straffes for Rømning«. Ganske vist har Lovsformodningerne i Lov af 1881 ikke været gjort gældende af den militære Anklagemyndighed i en lang Aarrække. De har været for rigoristiske, og de ældre Lovsformodninger maa nok siges at være afsvækkede ved Indførelsen af den frie Bevisbedømmelse med Retsplejeloven af 1916. Alligevel maatte Forsvareren sætte ind paa dette Punkt og henvise til den Forklaring, den Tiltalte hele Tiden havde afgivet, at han blot vilde tage sig en lille Ferie, mens det ikke et Øjeblik var faldet ham ind at unddrage sig sin Militærtjeneste. Forsvareren henstillede ogsaa til Retten at idomme en betinget Straf, hvad enten Resultatet blev, at han domtes for Absentation eller for Rømning.

Nu er det ikke ligegyldigt for Militæretaten, om der for Fremtiden maa stilles strengere Krav til Beviset for Rømning end under den gamle Lov. Der er fastsat en Mindstestraf for Rømning af 15 Dages skærpet Arrest. Hermed er fastslaaet, at Loven anser denne Forseelse for alvorligere end den simple Absentation, hvor Straffen kan gaa ned til en Irettesættelse. Ved Statuering af et Eksempel skulde en Straf for Rømning advare Mandskabet om, at det er dyrt at udeblive i længere Tid og gaa civilklædt.

Det vilde saaledes være interessant at se, hvorledes Domstolen med det overvejende læge Element vilde fortolke

den nye Lov, om Domstolen vilde finde, at den tiltalte maatte siges at have haft til Hensigt at unddrage sig Tjenesten, ialtfald for længere ubestemt Tid.

Byretten dømte for Rømning og gjorde ikke Straffen betinget, men fastsatte den til Mindstestrafpen, 15 Dages skærpet Arrest.

For Salget af Uniformen (Tarifpris 44 Kr.) var Manden tiltalt for Underskøb.

Loven af 1881 havde en selvstændig Straffebestemmelse for denne Forseelse, men Loven af 1937 har valgt det Standpunkt overhovedet ikke at give nogen Særbestemmelse om Berigelsesforbrydelser. Tiltalen lod derfor paa Overtrædelse af Borgerlig Straffelov.

Det var nu Forsvaret magtpaaliggende ialtfald at faa tiltalte idomt en betinget Straf for Underslæbet. Forsvaret har været klar over, at der næppe vilde falde en betinget Straf for Desertionen, der i mildeste Fald tangerede Rømning. Forsvaret paastod derfor Militær Straffelov § 25 bragt i Anvendelse. Denne Paragraf lyder saaledes: »Har nogen begaaet baade en Overtrædelse af denne Lov og anden strafbar Handling, kan Straffen fastsættes særskilt for hver af Lovovertrædelserne . . .«. Forsvaret paastod betinget Arreststraf for Absentation og betinget Fængselsstraf for Underslæb.

I Udvalgsbetænkningen siges om § 25: »Hensigten med Bestemmelsen er at give Mulighed for, dels at udskyde Afsoningen af den for den borgerlige Lovovertrædelse forskyldte Straf til efter Militærtjenestens Ophor, dels at kunne afgøre Spørgsmaalet om Anvendelse af betinget Straf for hver af de to Forseelser uafhængig af hinanden.« Det kunde jo se ganske bestikkende ud at dele Straffen og i Henhold til Udvalgets Mening med Paragrafen at tage under Overvejelse at give en betinget Straf for Overtrædelsen af Borgerlig Straffelov.

Auditoren hævdede herimod, at Meningen med § 25 vel har været den, at det ikke bør udelukke en Soldat fra at faa en betinget Straf for en Berigelsesforbrydelse, at han samtidig skal dommes for en ren militær Forseelse, men

at Paragrafen særlig har tænkt paa det Tilfælde, at Straffen for adskillige militære Forseelser, navnlig Respektforseelser og Romning, bør være ubetinget og helst skal afsones hurtigst muligt af Hensyn til Disciplinen, mens andre Hensyn gælder for Bedømmelsen af et rent civilt Tyveri, som kommer til Paadømmelse samtidigt. Hvis Straffen for dette sidste bliver en betinget Fængselsstraf, er det godt, og bliver det en ubetinget Fængselsstraf er det ogsaa godt, idet da Afsoning af Fængselsstraffen kan udskydes til Hjemsendelsen. Dette er der Hjemmel til i Militær Straffelov § 26. Men at bringe § 25 til Anvendelse paa det foreliggende Tilfælde vilde være imod Lovens Mening. Dels var jo det begaaede Underslæb, selvom det formelt maatte paadømmes efter Borgerlig Straffelov, en ren militær Forseelse, idet det aldrig kunde blive en borgerlig Forseelse at sælge Kongens Klæder, om det nok saa meget skulde straffes efter en borgerlig Lov, og dels var de to Tilfælde saa nær forbundne, at den ene Forseelse, Uniformssalget, tjente til at karakterisere den anden, Romningen, ja endog i sig selv var det væsentligste Indicium i Sagen for, at Romning forelaa.

Ved Byrettens Dom blev den tiltalte for Romning idomt 15 Dages skærpet Arrest efter Militær Straffelov § 43 og for Underslæb 30 Dages Fængsel, betinget, efter Borgerlig Straffelov § 278. Retten anvendte den Myndighed, som Militær Straffelov § 25 giver den til at idomme to særskilte Straffe.

Tiltalte ankede, fordi han ikke vilde dømmes for Romning, og den militære Anklagemyndighed ankede til Dommens Forandring og Skærpelse.

Af Aarsager, som er denne Sag uvedkommende, kom Ankesagen ikke til Domsforhandling for den 10. September.

Argumenterne fra 1. Instans blev gentaget. Auditoren maatte dog ogsaa gøre gældende, at naar en ny Lov havde fastsat en Mindstestraf for Romning og i det hele nedsat Straffen for denne Forseelse betydeligt i Forhold til den tidligere Lovgivning, burde Mindstestrafen ikke bringes til Anvendelse.

Landsrettens Dom faldt efter en ganske kortvarig Vo-

tering og lod paa en fælles Straf af 25 Dages skærpet Arrest for Rømning og Underslæb, Militær Straffelov § 43 og Borgerlig Straffelov § 278.

Denne Dom maa siges at være tilfredsstillende. Det er nu ogsaa ved Landsretsdom fastslaaet, at Rømning foreligger, naar en Soldat udebliver fra Tjeneste i ikke alt for kort Tid, klæder sig i civill Tøj og lader staa til, indtil han en skønne Dag bliver taget af Politiet. Det kan herefter siges, at Rønningsparagrafen i Militær Straffelov har faaet en heldig Formulering, skønt alle i Udvalget var enige om, at den ikke maatte indeholde en Antydning af en Lovsformodning.

Mindst lige saa vigtigt er det, at det med denne Landsretsdom som Udgangspunkt kan ventes, at Domstolene fremtidig vil være forsigtige med at anvende Delereglen i Militær Straffelov § 25, naar Forseelserne har nær Tilknytning til Tjenesten, og det maa føles rimeligt, at en fælles militær Strafart idømmes og afsones straks.

I det foreliggende Tilfælde kan det ogsaa med Rette gores gældende, at det vilde være noget urimeligt om den tiltalte, hvis han senere forbryder sig, skulde afsone en belignet udsat Fængselsstraf for Salg af Uniform. Nu solgte han Uniformen for et Par Skillinger, og hvis han ikke frivilligt havde fortalt det, var det neppe blevet opklaret. Han kunde lige saa godt have efterladt Uniformen i en Port, men i saa Fald havde Forseelsen været strafbar efter Militær Straffelov § 70, ikke efter Borgerlig Straffelov, og der havde ikke været nogen Hjemmel for Deling af Straffen efter Militær Straffelov § 25.

Landsrettens Dom var mild, men Principerne blev reddet.

Fra forskellig Side indenfor Militæretaten har man været noget ængstelig ved Udsigten til, at de betydeligere militære Straffesager for Fremtiden skal paadømmes af Domsmandsretter, ikke mindst fordi den nye Militær Straffelov endnu er uprovet. Man har fundet en svag Trøst i Reglen i Militær Retsplejelov § 16, a, hvorefter Doms mændene skal være Mandspersoner. Undertegnede har ikke hørt til de paa Forhaand ængstelige. Den her refererede Dom styrker mit Lyssyn.